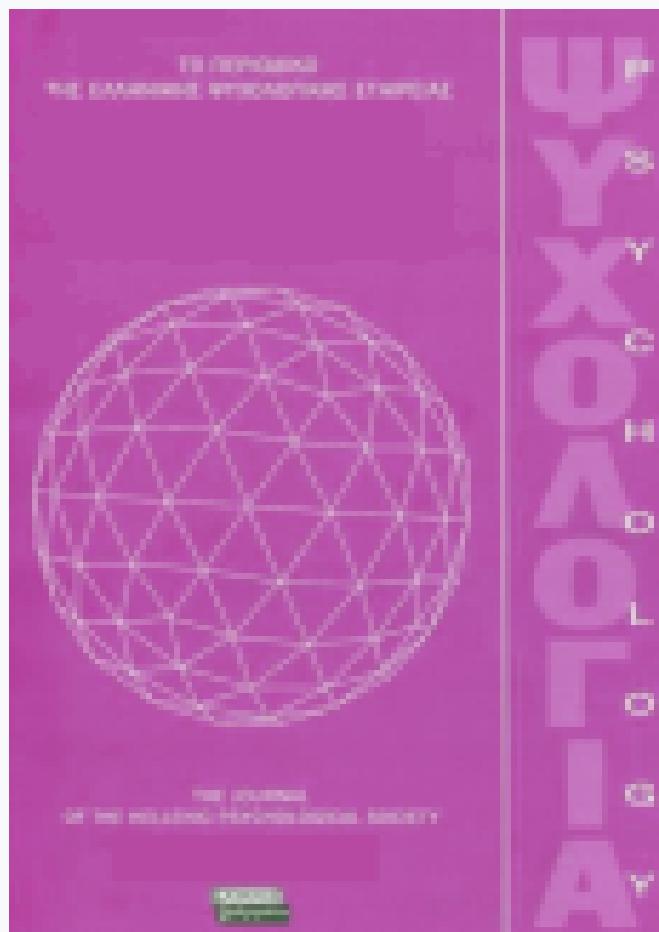

Psychology: the Journal of the Hellenic Psychological Society

Vol 8, No 1 (2001)

Structural comparison in social representation theory: A research proposal

Ioannis D. Katerelos

doi: [10.12681/psy_hps.24092](https://doi.org/10.12681/psy_hps.24092)

Copyright © 2020, Ioannis D. Katerelos

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0](#).

To cite this article:

D. Katerelos, I. (2020). Structural comparison in social representation theory: A research proposal. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, 8(1), 1–11. https://doi.org/10.12681/psy_hps.24092

Γλωσσάρι

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΕΥΚΛΕΙΔΗ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΑΝΤΑΣ
Πανεπιστήμιο Πατρών

Όπως είχε εξαγγελθεί στο Προλογικό Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού **ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ** (Τεύχος 1, Τόμος 4), μια διαπιστωμένη ανάγκη των Ελλήνων ψυχολόγων είναι η απόδοση των ξένων όρων στα ελληνικά. Για το λόγο αυτό αναλάβαμε να συγκεντρώσουμε όρους που χρησιμοποιήθηκαν, στη ξενόγλωσση μορφή τους, στα άρθρα που στάλθηκαν για δημοσίευση στο περιοδικό **ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**, και να διατυπώσουμε μια πρόταση μετάφρασης. Για μερικούς όρους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται με διάφορες παρεμφερείς σημασίες, αποφασίστηκε να προταθεί μια κυρίαρχη απόδοση και στη συνέχεια να υπάρξει συζήτηση μεταξύ των μελών της ΕΛΨΕ, που ενδιαφέρονται για το θέμα, ως προς τις εναλλακτικές σημασίες. Οι όροι αυτοί σημειώνονται με αστερίσκο (*). Με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει γόνιμος διάλογος αλλά και διασαφήνιση των όρων με ορατά οφέλη για όλους τους ψυχολόγους. Η προσπάθεια αυτή θα συνεχισθεί και στο μέλλον με στόχο να παρουσιάζεται ένα σύνολο όρων και η μετάφρασή τους, το οποίο θα δημοσιεύεται κάθε φορά μόνο στο πρώτο τεύχος κάθε τόμου. Το σύνολο αυτό των όρων θα αποτελείται από κάθε προηγούμενο Γλωσσάρι εμπλουτισμένο με τους όρους των άρθρων που υποβλήθηκαν για δημοσίευση την αμέσως προηγούμενη χρονιά και, συγχρόνως, βελτιωμένο ως προς την απόδοση των όρων. Τα μέλη της ψυχολογικής κοινότητας της χώρας μας προσκαλούνται να συμμετάσχουν στον εμπλουτισμό του Γλωσσαρίου μέσω της επισήμανσης, στα άρθρα που υποβάλλουν για δημοσίευση, των ξενόγλωσσων όρων, για την απόδοση των οποίων στα ελληνικά υπάρχει αμφιβολία. Η αναδημοσίευση και η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του Γλωσσαρίου επιτρέπεται με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

Σημείωση: * Οι συντάκτες του Γλωσσαρίου θα ήθελαν να έχουν τεκμηριωμένες απόψεις των μελών της ΕΛΨΕ για την απόδοση του όρου αυτού.

Διεύθυνση: 1. Αναστασία Ευκλείδη, Τμήμα Ψυχολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 540 06 Θεσσαλονίκη. Τηλ: *30-31-997374, Fax: *30-31-997384, E-mail: efkrides@psy.auth.gr
 2. Αριστοτέλης Κάντας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πατρών, 265 00 Πάτρα.
 E-mail: kantas@upatras.gr

A

academic achievement	ακαδημαϊκή επίδοση / επίτευξη
accomplishment	επίτευγμα, επίτευξη
acoustic interference	ακουστική παρεμβολή
acoustic stimulus	ακουστικό ερέθισμα
acculturation effects	επιπολιτιστικές επιδράσεις
acquiescence effect	φαινόμενο συμφωνίας
action research	έρευνα δράσης
activation model	μοντέλο ενεργοποίησης
active coping strategies	ενεργητικές στρατηγικές αντιμετώπισης (αγχογώνων καταστάσεων)
acute	οξύς
addiction	εθισμός σε ουσίες
adjusted standardized residuals	προσαρμοσμένα τυποποιημένα υπόλοιπα
adversity	αντιξότητα
affect	θυμικό, συναίσθημα
The term "affect" is often used interchangeably with the term "emotion". At different times affect is used to denote the expressive or the subjective feeling component of emotion [Sroufe, A. L. (1995). <i>Emotional development: The organization of emotional life in the early years</i> . Cambridge, UK: Cambridge University Press]. [Plousia Misailidi]	
affective	θυμικός, συναίσθηματικός
affective outcome	θυμικό αποτέλεσμα
agrammatic aphasic	αγραμματικός αφασικός
agreeableness	προσήνεια, ευπροσηγορία
ambivalent behavior	αμφιθυμική συμπεριφορά
American Psychological Association	Αμερικανικός Ψυχολογικός Σύλλογος
American Psychological Society	Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία
amotivation	έλλειψη κινήτρων
analysis of covariance	ανάλυση συνδιακύμανσης
analysis of growth curves	ανάλυση καμπυλών ανάπτυξης
analysis of variance (ANOVA)	ανάλυση διακύμανσης
animal behavior	συμπεριφορά ζώων
animator	εμψυχωτής
anticipation	προσδοκία
anxious attachment	αγχώδης προσκόλληση
anxious behavior	αγχώδης συμπεριφορά
appraisal	εκτίμηση, αξιολόγηση
approach-oriented strategies	προσεγγιστικές στρατηγικές
articulatory suppression	αρθρωτική καταστολή
artifacts	παραπροϊόντα (στατιστικά) (στατ. όρος)
aschematic	ασχηματικός (αυτός που δεν έχει ένα γνωστικό σχήμα για μια κατάσταση)

asthenia	αδυναμία
assimilation	αφομοίωση
attachment	προσκόλληση
attachment theory	θεωρία προσκόλλησης
attitude	στάση
Atmosphere Assessment Scale	Κλίμακα Αξιολόγησης Περιβάλλοντος
attribution	απόδοση αιτίων
attribution theory	θεωρία της απόδοσης αιτίων
auditory digit span	μνημονικό πεδίο ακουστικά παρουσιαζόμενων ψηφίων
autistic spectrum disorders	φάσμα αυτιστικών διαταραχών
avoidance-oriented strategies	στρατηγικές αποφυγής
avoidant behavior	συμπεριφορά αποφυγής
awareness	ενημερότητα
B	
back translation	αντίστροφη μετάφραση, μετάφραση και επαναμετάφραση
basomedial	κοιλιόμεσος
becoming	εγκαθίδρυση (στάδιο)
behavior system	συμπεριφορικό σύστημα ή σύστημα συμπεριφοράς
behavioral	συμπεριφορικός
belief	πεποίθηση, πίστη
between subjects	μεταξύ υποκειμένων (στατιστικός όρος)
bias	προκατάληψη, μονομέρεια (κοινωνική), στρέβλωση (κοινωνική)
biased selection	προκατεύημένη επιλογή
biethnic	διεθνικός
bifurcation	διακλάδωση (ο πρώτος διπλασιασμός της περιόδου) (μαθημ. όρος)
biofeedback	βιοανάδραση, βιοεπανατροφοδότηση
bivariate	διμεταβλητός
bivariate correlational methods	διμεταβλητές μέθοδοι συσχέτισης
blurred genres	ασαφώς καθορισμένες κατηγορίες / είδη
booster session	συνεδρία ενδυνάμωσης
bottom-up approach	προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω
brain activation	εγκεφαλική ενεργοποίηση
brain function	εγκεφαλική λειτουργία
brain mechanism	εγκεφαλικός μηχανισμός
bridging	γεφύρωση
bully	εκφοβιστής
bullying	εκφοβισμός, βίαιη παρενόχληση, επιθετικότητα
burnout	επαγγελματική εξουθένωση

C

caregiver	φροντιστής (αυτός που φροντίζει)
case records	καταγραφή περιπτώσεων
case study	μελέτη περίπτωσης
categorical data	κατηγορικά δεδομένα
category systems	κατηγορικά συστήματα
causal	αιτιώδης, αιτιακός
causal attributions	αιτιακές αποδόσεις
certificate	πιστοποιητικό
challenge	πρόκληση
chaotic	χαοτικός
child psychotherapist	ψυχοθεραπευτής παιδιών
"child to child" education	μέθοδος εκπαίδευσης "από παιδί σε παιδί"
chronic	χρόνιος
circumplex model	μοντέλο κυκλικής συνθετότητας
classroom psychological environment	ψυχολογικό κλίμα της τάξης
cluster analysis	ανάλυση συστάδων
co-univocal multiplication	μονο-πολυμερής πολλαπλασιασμός (όρος εξελικτικής ψυχολογίας)
coefficient of determination	δείκτης προσδιορισμού
cognition(s)	1. γνώση, ιδέες, σκέψεις 2. γιγνώσκειν (γνωστική / νοητική λειτουργία / διεργασία) 3. (το) γνωστικό Δηλαδή "το σύνολο των νοητικών δραστηριοτήτων ενός ατόμου, όπως σκέψεις, γνώσεις, συλλογισμοί και ιδέες" (βλ. σ. 80 στο Χουντουμάδη, Α., & Πατεράκη, Λ. (1997). Σύντομο ερμηνευτικό λεξικό ψυχολογικών όρων (2η έκδ.). Αθήνα: Δωδώνη.) Επίσης, ο Βοσταντζόγλου δίδει τον όρο αυτό για να εκφράσει τη βασική έννοια "νους = διανοητική δύναμη του ανθρώπου" (βλ. σ. 346 στο Βοσταντζόγλου, Θ. (1986). Αντιλεξικό ή Ονομαστικό της ελληνικής γλώσσας. Αθήνα: Αυτοέκδοση).
cognitive	4. νόηση - Ο Βοσταντζόγλου (1986) δίδει τον όρο αυτό ως μια παραλλαγή ή συνώνυμη της λέξης "(το) γνωστικό" για να εκφράσει τη βασική έννοια "νους = διανοητική δύναμη του ανθρώπου" (βλ. σ. 346 στο Βοσταντζόγλου, Θ. (1986). Αντιλεξικό ή Ονομαστικό της ελληνικής γλώσσας. Αθήνα: Αυτοέκδοση.[Αναστασία Ευκλείδη και Αριστοτέλης Κάντας] 1. γνωστικός (από την άποψη του "γνώση", του φορέα της γνώσης, π.χ., Γνωστική Ψυχολογία). 2. γνωσιακός (από την άποψη της "γνώσης", π.χ.,

Γνωσιακή Επιστήμη).

cognitive acceleration
 cognitive-analytic therapy
 cognitive appraisal
 cognitive apprenticeship
 cognitive behavioral therapy

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους όρους "γνωστικός" και "γνωσιακός" βλέπε: Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε. (βλ. λήμματα: γνώση (σ. 437), γνωσιολογία (σ. 437), γνώστης / γνώστρια (σ. 437), γνωστικισμός (σ. 437), γνωστικός (σ. 438)). Ειδικά ο Μπαμπινιώτης, σε πλαίσιο, για περισσότερη ευκρίνεια, αποδίδει τον όρο "γνωστικός" ως μετάφραση του αγγλικού όρου "cognitive" (σ. 438) και δίνει τα εξής παραδείγματα: cognitive science = γνωστική επιστήμη, cognitive psychology = γνωστική ψυχολογία, κ.ά. με την επεξήγηση ότι ο όρος αυτός αναφέρεται στη διαδικασία απόκτησης της γνώσης και όχι στην υφή της γνώσης.

γνωστική επιτάχυνση

γνωστική-αναλυτική θεραπεία

γνωστική αξιολόγηση, γνωστική εκτίμηση

γνωστική μαθητεία

γνωστική συμπεριφορική θεραπεία

Μάνος, Ν. (1985). *Ερμηνευτικό λεξικό ψυχιατρικών όρων: Αγγλοελληνικό - Ελληνοαγγλικό*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press. (Βλ. λήμματα: cognition, cognitive, cognitive development, cognitive therapy στη σ. 58 και γνώση, γνωστική θεραπεία, γνωστική / νοητική ανάπτυξη, γνωστικός / νοητικός στη σ. 308). [Αναστασία Ευκλείδη]

γνωστική συμπεριφοριστική θεραπεία

Όρος που χρησιμοποιείται από μερίδα κλινικών ψυχολόγων και ειδικών της ψυχικής υγείας στα ψυχοθεραπευτικά πλαίσια. Το "συμπεριφοριστική" αναφέρεται στη θεραπεία που βασίζεται στο συμπεριφορισμό. Βλ. σ. 63, σ. 66, και σ. 287 στο Heidén, L. A., & Hersen, M. (Eds.). (1998). *Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία* (2^η έκδ.) (Α. Καλαντζή-Αζίζη & Φ. Αναγνωστόπουλος, Επιμ. Ελλ. Έκδ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. (Το πρωτότυπο δημοσιεύθηκε το 1995)

γνωσιακή συμπεριφοριστική θεραπεία

Όρος που χρησιμοποιείται από μερίδα κλινικών ψυχολόγων και ειδικών της ψυχικής υγείας στα ψυχοθεραπευτικά πλαίσια. Βλ. και Παπακώστας, Ι. (1994). *Γνωσιακή ψυχοθεραπεία: Θεωρία και πράξη*. Αθήνα: Ινστιτούτο Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς. Το "γνωσιακός" προέρχεται από τον όρο "η γνωσία", ο οποίος χρησιμοποιείται ως ειδικός όρος στα πλαίσια

της ψυχοθεραπείας από ορισμένους ειδικούς της ψυχικής υγείας και κλινικούς ψυχολόγους. Ο όρος “γνωσία” σημαίνει: εύκολη αναγνώριση αντικειμένου με μία αίσθηση, σε αντίθεση με την αγνωσία. Βλ. Νέα Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, Τόμος 12, σ. 343. Ο όρος “αγνωσία” σημαίνει αδυναμία να αναγνωρίζουμε όσα αντικείμενα ή σύμβολα χρησιμοποιούμε χωρίς διαταραχή των αισθημάτων και επιπλέον στη νεοελληνική σημαίνει έλλειψη πνεύματος, μυαλού, άνοια. Βλ. Νέα Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, Τόμος 1ος, σ. 663. [Αναστασία Καλαντζή-Αζίζη].

Ο όρος “γνωσία” δε συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των λημμάτων: γνώση, γνωσιολογία, γνωσιολογικός, γνωστεύω, γνώστης, γνωστικισμός, γνωστικός. [βλ. Ίδρυμα Νεοελληνικών Σπουδών Μανόλη Τριανταφύλλη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (1999). Λεξικό της κοινής νεοελληνικής. Θεσσαλονίκη: Αυτοέκδοση]. Ο όρος αυτός αναφέρεται στο λεξικό με πάύλα μπροστά (-γνωσία) ως το “β’ συνθετικό σε σύνθετα αφρορημένα θηλυκά ουσιαστικά δηλώνει την εμπεριστατωμένη ή επιστημονική γνώση αυτού που εκφράζει το α’ συνθετικό” (σ. 318). Ως παραδείγματα δίνονται οι λέξεις θεογνωσία, μεταλλογνωσία, ορυκτογνωσία, κ.ά. [Αναστασία Ευκλείδη]]

cognitive bias theory	θεωρία της γνωστικής προκατάληψης
cognitive dissonance	γνωστική ασυμφωνία
cognitive evaluation theory	θεωρία της γνωστικής αξιολόγησης
cognitive style	γνωστικό ύφος
collage	σύνθεση, συγκόλληση
communicative function	επικοινωνιακή λειτουργία
comorbidity	συννοστρότητα
comparative fit index	συγκριτικός δείκτης προσαρμογής
complete linkage	πλήρης σύνδεση
comprehension	κατανόηση
comprehensibility	δυνατότητα κατανόησης, κατανοητότητα
comprehensive	συνολικός, περιεκτικός
conceptual analysis	εννοιολογική ανάλυση
conduct disorders	διαταραχές διαγωγής
confirmatory factor analysis	επιβεβαιωτική παραγοντική ανάλυση
confusion	σύγχυση
connected	συνδεδεμένος
congruence coefficients	δείκτες συμφωνίας
consciousness	ευσυνειδησία

(βλ. Παυλόπουλος, Β., & Μπεζεβέγκης, Η. (1999). Το μοντέλο των Πέντε Παραγόντων της Προσωπικότητας

για παιδιά: Μια διαπολιτιστική μελέτη. **ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**, 6,
174-182.)

consequence	συνέπεια
consolidation	παγίωση
construct	εννοιολογική κατασκευή
construct validity	εγκυρότητα εννοιολογικής κατασκευής
construction	(voo-)κατασκευή
constructivism	(voo-)κατασκευαστική (ουσ.)
constructivistic	(voo-)κατασκευαστικός (επιθ.)
constructivist	(voo-)κατασκευαστικός
consultation	διαλεκτική συμβουλευτική (όρος κλινικής ψυχολογίας)
content	περιεχόμενο
content free	ελεύθερο περιεχομένου
context	συμφραζόμενα, πλαίσιο αναφοράς
controllability	δυνατότητα ελέγχου
convergent validity	συγκλίνουσα εγκυρότητα
cooperative learning	συνεργατική μάθηση
coping	αντιμετώπιση
coping strategy	στρατηγική αντιμετώπισης (αγχογόνων καταστάσεων)
copy	αντίγραφο
copy theory	αντιγραφική θεωρία
correlation matrices	μήτρες συσχετίσεως
correspondence analysis	ανάλυση αντιστοιχιών
counseling	συμβουλευτική
covariance	συνδιακύμανση
criteria for accreditation	κριτήρια πιστοποίησης (τίτλου)
criterion	κριτήριο
criterion contamination	μόλυνση του κριτηρίου
criterion deficiency	ανεπάρκεια κριτηρίου
criterion-related validity	εγκυρότητα σε σχέση με το κριτήριο
criterion relevance	σχετικότητα του κριτηρίου
critical language awareness	κριτική επίγνωση της γλώσσας
critique of typical practice	κριτική της τυπικής πρακτικής
cross-loadings	διασταυρούμενες φορτίσεις
cue	σήμα, νύξη
cue learning	μάθηση σημάτων
culture	καλλιέργεια, πολιτισμός, κουλτούρα
culture-openness to experience	πνευματική καλλιέργεια, δεκτικότητα σε εμπειρίες
cut-off score	σημείο τομής
D	
data aggregate procedure	διαδικασία συνάθροισης δεδομένων
declarative knowledge	δηλωτική γνώση
degrees of freedom	βαθμοί ελευθερίας

dependability	αξιοπιστία
dependence	εξάρτηση
depersonalization	αποπροσωποποίηση
descriptive quantitative method	περιγραφική ποσοτική μέθοδος
descriptive statistics	περιγραφική στατιστική
design	σχέδιο έρευνας
deviance	απόκλιση
disclaimer	αποποιητική πρόταση
discovery oriented	προσανατολισμένο προς την ανακάλυψη λόγος
discourse	ανάλυση λόγου
discourse analysis	διακρίνουσα εγκυρότητα
discriminant validity	αποδεσμευμένος
disengaged	αποτυχία της αναστολής, άρση της αναστολής
disinhibition	αποδιοργανωμένος
disorganized	αποπροσανατολισμένος
disoriented	διασπορά
dispersion	διαστρέβλωση
distortion	ψυχική οδύνη, δυσφορία
distress	κατανεμημένη νόηση, κατανεμημένη γνώση
distributed cognition	διαταραχή
disturbance	ελεύθερο πεδίο
domain-free	ειδικό ανά πεδίο
domain-specific	τομείς συμπεριφορών
domains of behavior	πλαγιοπίσθιος
dorsolateral	μειορύθμιση, ρύθμιση προς τα κάτω
down regulation	ψευδομεταβλητές
dummy variables	δυναμική παραγοντική ανάλυση
dynamic factor analysis	

E

early interactional experiences	πρώιμες εμπειρίες αλληλεπίδρασης
ecological utility	οικολογική χρησιμότητα
ecological validity	οικολογική εγκυρότητα
effect	αποτέλεσμα, επίδραση
effect size	μέγεθος της επίδρασης, μέγεθος του αποτελέσματος
effector	ο επιφέρων αποτέλεσμα, ο επιδρών έλεγχος του εγώ
ego control	έμφραγμα στο εγώ
ego infraction	προσαρμοστικότητα του εγώ
ego resiliency	ιδιοτιμή
eigenvalue	προσδιοριστική τάση
Einstellung (γερμ.)	(-ημική)
-emic	(-ητική)
-etic	

Ο όρος "-ημική" και ο όρος "-ητική", αναφέρονται σε

διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διαπολιτιστική ψυχολογία. Η "ητική" προσέγγιση υποθέτει ότι μια θεωρία, η οποία κατασκευάστηκε σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμό, έχει οικουμενική ισχύ. Αντίθετα, η "ημική" προσέγγιση ξεκινά τη μελέτη από συγκεκριμένους πολιτισμούς και διερευνά τα ψυχολογικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του κάθε πολιτισμού χωριστά.

[Γεώργας, Δ. (1999). Οικολογική θεωρηση στην Κοινωνική Ψυχολογία. *ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ*, 6, 111-123.]

element	στοιχείο
elicitation	πρόκληση (π.χ., πρόκληση ομολογίας)
emotion	συναίσθημα
emotion focused	εστιασμένος στο συναίσθημα
emotional disorders	συναισθηματικές διαταραχές
emotional exhaustion	συναισθηματική εξάντληση
emotional stability	συναισθηματική σταθερότητα
empathy	ενσυναίσθηση, συναισθηματική κατανόηση
empirical validity	εμπειρική εγκυρότητα
empty chair technique	τεχνική της άδειας καρέκλας (όρος κλινικής ψυχολογίας)
enduring	ανθεκτικός
enmeshed	αλληλοεμπλεκόμενος
estimate	εκτίμηση (υποκειμενική)
ethnography	εθνογραφία
ethogenic research	ηθογενής έρευνα
event-related potentials	προκλητά δυναμικά
expatriate	εκπατρισθείς
executive function	εκτελεστική λειτουργία
exemplar	υπόδειγμα, παράδειγμα
expectation	προσδοκία
expertise	εμπειρογνωμοσύνη
exploratory factor analysis	διερευνητική παραγοντική ανάλυση
external regulation	εξωτερική ρύθμιση
extroversion	εξωστρέφεια

F

facet	επιμέρους όψη
factor extraction	εξαγωγή παραγόντων
factor loading	παραγοντική φόρτιση
factor score	παραγοντική τιμή, παραγοντική βαθμολογία
factuality	αληθιοφάνεια
fading scaffolding	φθίνουσα καθοδήγηση
false belief	λανθασμένη πεποίθηση
false belief task	έργο λανθασμένης πεποίθησης

family schema	οικογενειακό σχήμα
feasibility	το εφικτόν
feedback	ανάδραση, επανατροφοδότηση
feeling	αίσθημα
feminist research	φεμινιστική έρευνα
fictional	φαντασιακός, φανταστικός
filter	ιθύδρος
flexible	εύκαμπτος
flexible sampling	ευέλικτη δειγματοληψία
focus group .	ομάδα θεματικής εστίασης, ομάδα συζήτησης (ειδικού θέματος)
follow up	επαναληπτική εξέταση / παρακολούθηση
footing	έρεισμα
formal thought	τυπική λογική σκέψη
format	σχήμα, διάταξη
A. Ευκλείδη & A. Κάντας μορφότυπος (όρος της πληροφορικής) (βλ. ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ, 'Έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας, τεύχος 43, Ιούλιος-Αύγουστος 2000)	
formula	τύπος
fragile X syndrome	σύνδρομο του εύθραυστου X χρωμοσώματος
framing	πλαισίωση

G

Gemeinschaft (γερμ.)	κοινότητα
Gesellschaft (γερμ.)	κοινωνία
general linear models	γενικά γραμμικά μοντέλα
general estimation equations method	μέθοδος ισοτήτων γενικευμένων εκτιμητριών
generality	γενικότητα
generalized least squares	γενικευμένα ελάχιστα τετράγωνα
generalized other	γενικευμένος άλλος
genre*	είδος / ύφος (του κειμένου)
global self-worth	σφαιρική αυτο-αξία
goal	στόχος
goodness of fit	δείκτης προσαρμογής, δείκτης καταλληλότητας
grouping	οργάνωση, ομαδοποίηση
groupment	συναγωγή (όρος εξελικτικής ψυχολογίας)

H

habit	συνήθεια
habituation	εθισμός
hardware	υλισμικό
(βλ. ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ, 'Έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας, τεύχος 25, Ιούλιος-Αύγουστος 1997)	
heterogeneity	ανομοιογένεια

heterotypic continuity	ετεροτυπική συνέχεια
hierarchical multiple regression	ιεραρχική πολλαπλή παλινδρόμηση
homecoming depression	κατάθλιψη της επανόδου στο σπίτι
homophobia	ομοφυλοφοβία, φοβία για τους ομοφυλόφιλους
homotypic continuity	ομοτυπική συνέχεια
hygiene factor	παράγοντας υγιεινής
hypothesis testing	έλεγχος υπόθεσης
 I	
identification	ταύτιση
identity	ταυτότητα
image of developing self	εικόνα του αναπτυσσόμενου εαυτού
impulsive	παρορμητικός
in-service training	ενδο-επαγγελματική άσκηση
in session	ενδοσυνεδριακή
incentives for mastery	κίνητρα για μάθηση
inclusion	εγκλεισμός, ένταξη
inclusion criteria	κριτήρια συμπερήληψης
incorporation	ενσωμάτωση
independent level	ανεξάρτητο επίπεδο
inertia	1. αδράνεια 2. μεταβλητότητα ή ιδιοτιμή του άξονα
inferential statistics	Πρόκειται για στατιστικό όρο κατά τον Benzecri ο οποίος εισήγαγε την ανάλυση αντιστοιχιών (correspondance analysis). Η ιδιοτιμή του άξονα, που εκφράζει το ποσοστό συμμετοχής του άξονα στην ερμηνεία του φαινομένου, αντιστοιχεί στην έννοια της "μεταβλητότητας" στην πολυμεταβλητή ανάλυση. [Θεόδωρος Χατζηπαντελής]
inferred-belief task	επαγωγική στατιστική
inf flexibility	έργο συναχθείσης πεποίθησης
informants correspondance	ακαμψία, ανελαστικότητα
information processing	αντιστοίχηση πληροφοριοδοτών
infusion programme	επεξεργασία πληροφοριών
initiation	πρόγραμμα έγχυσης
inoculation	έναρξη
insecure attachment	εμβολιασμός, μπόλιασμα
insecure behavior	ανασφαλής προσκόλληση
insight	ανασφαλής συμπεριφορά
instances of meaning	ενόραση
institutional experience	περιπτώσεις σημασίας
integration	ιδρυματική εμπειρία
intelligence	ενσωμάτωση, ολοκλήρωση, σύνθεση
interactive-compensatory hypothesis	νοημοσύνη υπόθεση της αλληλεπίδρασης-αντιστάθμισης

internship	πρακτική άσκηση
interaction	αλληλεπίδραση (στατ. όρος)
interaction analysis	ανάλυση αλληλεπίδρασης
intergroup bias	διομαδική μεροληψία, διομαδική στρέβλωση
internal locus of control	εσωτερικός τόπος ή έδρα ελέγχου
internal working model	εσωτερικό μοντέλο εργασίας
interpersonal	διαπροσωπικός
interpersonal circle theory	θεωρία του διαπροσωπικού κύκλου
interrelational	συσχετιστικός (βαθύτερων σχέσεων)
intracranial self-stimulation	ενδοκρανιακός αυτοερεθισμός
intrapersonal	ενδοπροσωπικός
intrinsic activity	ενδογενής δραστηριότητα
intrinsic motivation to experience motivation	εσωτερικά (ενδογενή) κίνητρα για βίωση διέγερσης / κινήτρων
intrinsic motivation to know	εσωτερικά (ενδογενή) κίνητρα για απόκτηση γνώσης
introjected regulation	ενδοπροβαλλόμενη ρύθμιση
intuition	διαίσθηση
irrational thinking	παράλογη σκέψη
item	ερώτηση, στοιχείο
J	
job performance	επαγγελματική επίδοση
job satisfaction	επαγγελματική ικανοποίηση
joint attention	συνδυασμένη προσοχή
judg(e)ment	κρίση (υποκειμενική)
joined attention	από κοινού παραπήρηση
K	
kin terms	όροι συγγένειας
kinship	συγγένεια
kurtosis	κύρτωση
L	
lack of personal accomplishments	έλλειψη προσωπικών επιτευγμάτων
leadership	ηγεσία, ηγετική
learned helplessness	(εκ)μαθημένο αίσθημα αβοήθητου - απελπισίας
learner	αυτός που μαθαίνει
learning difficulties	δυσκολίες κατά τη μάθηση
learning disabilities	μαθησιακές δυσκολίες
lexical hypothesis	λεξικολογική υπόθεση
liability	αστάθεια
linguistic analysis	γλωσσική / γλωσσολογική ανάλυση
link function	συνάρτηση σύνδεσης
list	κατάλογος

loading	φόρτιση
locus of control	τόπος ελέγχου, έδρα ελέγχου
logical learning	λογική μάθηση
logistic regression	λογιστική παλινδρόμηση
looking-glass self	αντανακλώμενος εαυτός
M	
maintenance	συντήρηση
maladaptive behavior	δυσπροσαρμοστική συμπεριφορά
manageability	δυνατότητα χειρισμού
manifestation	εκδήλωση
MANOVA	πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης
mapping	χαρτογράφηση, αντιστοίχηση
marginalization	περιθωριοποίηση
masking effects	επίδραση απόκρυψης
mature coping strategies	ώριμες στρατηγικές αντιμετώπισης (αγχογόνων καταστάσεων)
maximum likelihood method	μέθοδος μεγίστης πιθανοφάνειας
meaning emphasis programme	πρόγραμμα που δίνει έμφαση στο νόημα
meaningfulness	ύπαρξη νοήματος
measure development research	έρευνα ανάπτυξης εργαλείων αξιολόγησης
mediate	διαμεσολαβώ
meta-analysis	μετα-ανάλυση
meta-analysis of comparisons	μετα-ανάλυση συγκρίσεων
meta-analysis of relational research	μετα-ανάλυση ερευνών συσχέτισης
metacognitive knowledge	μεταγνωστική γνώση
microdialysis	μικροδιαπίδυση
mind-body dualism	διασμός πνεύματος-σώματος
miscue analysis	ανάλυση λαθεμένης αντίληψης νύξεων ή σημάτων
model	πρότυπο, μοντέλο, ομοίωμα
modification index	δείκτης τροποποίησης
mood	διάθεση
motive	(το) κίνητρο (ειδ. όρος)
motivation	(τα) κίνητρα (γεν. όρος)
moralization	ηθικοποίηση
multiple regression analysis	ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης
multivariate	πολυμεταβλητός
multivariate correlational methods	πολυμεταβλητές μέθοδοι συσχέτισης
multivariate statistical analysis	πολυμεταβλητή στατιστική ανάλυση
multivariate time series analysis	πολυμεταβλητή ανάλυση χρονοσειράς
N	
narrative thinking	αφηγηματική σκέψη
nationhood	εθνότητα
natural language	φυσική γλώσσα

naturalistic qualitative research	νατουραλιστική ποιοτική έρευνα
neurofeedback	νευροανάδραση, νευροεπανατροφοδότηση
neurophysiological process	νευροφυσιολογική διεργασία
neurotic coping strategies	νευρωτικές στρατηγικές αντιμετώπισης (αγχογόνων καταστάσεων)
neurotransmitter	νευροδιαβιβαστής
nomothetic group design	σχέδιο έρευνας νομοθετικής ομάδας
nonparametric parallels	μη-παραμετρικά παράλληλα
nonword repetition test	τεστ επανάληψης ψευδολέξεων
norm	τυπικός βαθμός, τυπικός κανόνας
normal	κανονικός
normalized	κανονικοποιημένος
normative data	κανονιστικά δεδομένα
now-self	εαυτός της συγκεκριμένης στιγμής

O

oblimin rotation	πλάγια περιστροφή των αξόνων
oblique rotation	πλάγια περιστροφή των αξόνων
observed	το παρατηρούμενο
observer rating	αξιολογική εκτίμηση (βαθμολογία) παρατηρητή
observing	το παρατηρούν
odds ratio	λόγος πιθανοτήτων
one way analysis	ανάλυση μονής κατεύθυνσης
one way ANOVA	ανάλυση διακύμανσης μονής κατεύθυνσης
one way design	σχέδιο έρευνας μονής κατεύθυνσης
online	τρέχων
operational definitions	λειτουργικοί ορισμοί
operational knowledge	λειτουργική γνώση
operational thinking	λειτουργική σκέψη
organismus	οργανισμός
outcome	αποτέλεσμα
outcome expectations	προσδοκίες αποτελέσματος
outdirectedness	καθοδήγηση (ή κατεύθυνση) προς τα έξω
overextension	υπεργενίκευση

P

paired samples	εξισωμένα ζεύγη
paradoxical intention	παράδοξη πρόθεση
parallel analysis	παράλληλη ανάλυση
parameter	παράμετρος
parent-child interaction	Οποιαδήποτε ποσότητα που αναφέρεται σε όλον τον πληθυσμό. Για παράδειγμα, ο αριθμητικός μέσος όρος όλου του πληθυσμού είναι μια παράμετρος. [Γρηγόρης Κιοσέογλου] αλληλεπίδραση γονέα-παιδιού

parent training	εκπαίδευση των γονέων
parental attributions of achievement	γονεϊκές αιτιακές αποδόσεις της επίδοσης
parental involvement	γονεϊκή εμπλοκή
parents-school partnership	συνεργασία γονέων και σχολείου
part	τμήμα
participant action research	έρευνα συμμετοχικής δράσης
path analysis	ανάλυση διαδρομών
perceived competence	αντιλαμβανόμενη ικανότητα
peer-leader	αρχηγός συνομηλίκων / ομοτέχνων
peer-led intervention	παρέμβαση υλοποιούμενη από συνομηλίκους / ομοτέχνους
peer nominations	υποψηφιότητες εκ μέρους των συνομηλίκων / ομοτέχνων
peer rating	αξιολογική εκτίμηση (βαθμολογία) συντρόφων / ομοτέχνων
performance	επίδοση
periodic attractor	περιοδικός ελκυστής
perseveration	εμμονή, έμμονη επανάληψη
personal disturbance scale	κλίμακα προσωπικών διαταραχών
phenomenological research	φαινομενολογική έρευνα
phonological loop	φωνολογικό κύκλωμα, φωνολογικός βρόγχος
phonological similarity effect	επίδραση / αποτέλεσμα της φωνολογικής ομοιότητας
physical dependence	σωματική εξάρτηση
physical fitness	φυσική ευρωστία (όπως τη νιώθει το άτομο)
pilot study	δοκιμαστική μελέτη, προκαταρκτική μελέτη / έρευνα
point attractor	ελκυστής σημείου
point in time	συγκεκριμένη στιγμή στο χρόνο
population effect size	επίδραση του μεγέθους του πληθυσμού
positive possibility	θετική δυνατότητα
positive regard	θετική εκτίμηση
possible self	πιθανός / δυνατός εαυτός (σε αντιδιαστολή προς τον πραγματικό εαυτό)
postulation	αξιώματα (μαθ. όρος)
potential selfhood	δυνητικός εαυτός
power	ισχύς, εξουσία
power analysis	ισχύς της ανάλυσης
	Συναφείς όροι: ισχύς στατιστικού τεστ, ισχύς στατιστικού ελέγχου [Κολύβα-Μαχαίρα, Φ., & Μπόρα-Σέντα, Ε. (1995). Στατιστική Θεσσαλονίκη: Ζήτη.]
	ανάλυση ισχύος
	Ισχύς είναι η δυνατότητα που έχουμε να απορρίψουμε μια μηδενική υπόθεση όταν είναι ψευδής [βλ. σ. 41 στο: Norusis, M. J. (1993). SPSS for Windows.

Advanced Statistics Manual. Chicago: SPSS Inc.]. [Αρι-
στοτέλης Κάντας]

practicum	πρακτική άσκηση
practitioner-scholar	επιστήμονας-επαγγελματίας
prediction analysis	ανάλυση προβλέψεων
prediction research	έρευνα πρόβλεψης
predictor	προγνωστικό όργανο
pre-operational thought	προλογική σκέψη, προλειτουργική σκέψη
preparatory	προπαρασκευαστικό
preschoolers	προσχολική ηλικία
pretactile interaction	προαπτική σχέση / αλληλεπίδραση
primary prevention	πρωτογενής πρόληψη
priming	απόδοση προτεραιότητας
principal components analysis	ανάλυση κύριων συνιστωσών
principal axes	κύριοι άξονες
pro-social (behavior)	θετική κοινωνική (συμπεριφορά)
problem child	προβληματικό παιδί
problem focused	εστιασμένο στο πρόβλημα
problem solving	λύση προβλημάτων
problem solving (technique)	(τεχνική) επίλυσης προβλημάτων
procedural knowledge	διαδικαστική γνώση
procedure	διαδικασία
process	διεργασία, λειτουργία
procrastination	αναβλητικότητα
prompting	παρακίνηση
psychic dependence	ψυχική εξάρτηση
psychological assistant	βοηθός ψυχολόγου
psychological associate	συνεργάτης ψυχολόγου
psychologization	ψυχολογιοποίηση
psychometric research	ψυχομετρική έρευνα
psychotherapy integration movement	κίνηση για τη σύνθεση των ψυχοθεραπευτικών μοντέλων
punctuation	επιτονισμός (όρος κλινικής ψυχολογίας)

Q

qualitative content analysis	ποιοτική ανάλυση περιεχομένου
quantitative content analysis	ποσοτική ανάλυση περιεχομένου
quantitative experimental design	ποσοτικός πειραματικός σχεδιασμός
quantitative quasi-experimental design	ποσοτικός ημι-πειραματικός σχεδιασμός
quasi-likelihood function	ημι-πιθανοφανειακές συναρτήσεις

R

range restriction	περιορισμός εύρους
rating	βαθμολόγηση, αξιολόγηση, αξιολογική εκτίμηση
rating scales	κλίμακες αξιολόγησης

rationale	συλλογιστική, "λογική"
rational-emotive theory	λογικο-θυμική θεωρία [Σταλίκας, Α. (υπό δημοσίευση). Παρουσίαση, έρευνα και εφαρμογές της Κλίμακας Ισχύος του Συναισθήματος στη ψυχοθεραπεία. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ , 6(1), 72-87]
reading comprehension	ορθολογιστική-συναισθηματική θεωρία
reality	[Στογιαννίδου, Α., Κιοσέογλου, Γ., & Χατζηδημητριάδου, Ε. (1999). Σχέσεις μεταξύ "ορθολογικότητας", αυτοεκτίμησης και σχολικής επίδοσης σε μαθητές/τριες ελληνικών γυμνασίων. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ , 6(1), 72-87]
research	κατανόηση κειμένου
contextual	πραγματικότητα
descriptive	έρευνα
developmental	έρευνα του πλαισίου αναφοράς / των συμφραζομένων περιγραφική έρευνα
textual	αναπτυξιακή έρευνα
interactional	έρευνα κειμένου
instructional	έρευνα αλληλεπίδρασης
reasoning	έρευνα διδακτικών μεθόδων
reasoning modes	διαλογιστική, διαλογισμός
retribution training	τύποι διαλογιστικής
referent	επαναπροσδιοριστική εκπαίδευση/άσκηση
reflection	σημείο αναφοράς
register of chartered psychologists	στοχασμός, αναλογισμός
regression	μητρώο αναγνωρισμένων / αδειούχων ψυχολόγων (με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος)
rehabilitation	παλινδρόμηση
relational learning	αποκατάσταση
relative deprivation	μάθηση σχέσεων
reliability	σχετική αποστέρηση
repertory	αξιοπιστία
residency	απόθεμα
residual	άσκηση για ιατρική ειδικότητα
resistant behavior	στατιστικό κατάλοιπο / υπόλοιπο (στατ. όρος)
resolving unfinished business	ανθιστάμενη συμπεριφορά
response	ολοκλήρωση μιστελειωμένων υποθέσεων
returnee	αντίδραση, απάντηση
return migration	παλινοστών
revision	παλινόστηση
reward	αναθεώρηση
rhetorical psychology	αμοιβή, ανταμοιβή
rigidité mentale (γαλ.)	ρητορική ψυχολογία
rigid	νοητική ακαμψία
	άκαμπτος

rigidity	ακαμψία
risk prognosis	πρόγνωση κινδύνου
rotation	περιστροφή
S	
salient identity	ευκρινής ταυτότητα
sample size	μέγεθος δείγματος
schema(ta)	σχήμα(τα)
schematic	σχηματικός (αυτός που έχει ένα γνωστικό σχήμα για μια κατάσταση)
scientific literacy	γνώση βασικών επιστημονικών εννοιών
scientist-practitioner	επιστήμονας-επαγγελματίας
score	βαθμός, βαθμολογία, τιμή
scree plot	διάγραμμα παραγόντων
scree test	διάγραμμα παραγόντων
screening test	σύντομη (συνοπτική) εξέταση
second order cybernetics	κυβερνητική δεύτερης τάξης
self-concept	έννοια του εαυτού
self-conception	Η "έννοια του εαυτού" είναι μια ψυχολογική έννοια, ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου, που έχει επιμέρους εκφάνσεις, όπως η αυτο-αντίληψη ή αυτο-εικόνα, η αυτο-εκτίμηση, η αυτο-αποτελεσματικότητα, κ.ά. Η απόδοση του όρου "self-concept" ως "αυτοαντίληψη" είναι εσφαλμένη, διότι από τη μια ο όρος "concept" δεν αποδίδεται ως "αντίληψη" αλλά ως "έννοια" και από την άλλη δεν πρέπει να χρησιμοποιείται εναλλακτικά το μέρος με το όλο. Εκτός αυτού, η χρήση ενός όρου στα ελληνικά για δύο διαφορετικούς αγγλικούς όρους ("self-concept" και "self-perception") δημιουργεί έννοιολογικά προβλήματα (η παλαιότερη ασάφεια στη χρήση των όρων κατά τη δεκαετία του 1980 έχει ξεπεραστεί πια διεθνώς). [Αναστασία Ευκλείδη και Αριστοτέλης Κάντας]
self-consistency	αντίληψη για τον εαυτό
self-control	αυτο-συνέπεια
self-defining	αυτο-έλεγχος
self-efficacy	αυτοπροσδιορίζων
self-efficacy expectations	αυτο-αποτελεσματικότητα
step by step	προσδοκίες αυτο-αποτελεσματικότητας
self-image	σταδιακή
self-knowledge	αυτο-εικόνα
self-management	γνώση του εαυτού
self-perception	αυτο-διαχείριση
self-reflection	αυτο-αντίληψη
	αυτο-στοχασμός, αυτο-αναλογισμός

self-relevant	σχετικός με τον εαυτό
self-reports	αυτο-αναφορές
self-schema	(γνωστικό) σχήμα του εαυτού
self-serving attributional bias	αυτο-εξυπηρετική μονομέρεια στις διαδικασίες αιτιακής απόδοσης
self-system	σύστημα εαυτού
separated	διαχωρισμένος
separation	διαχωρισμός, χωρισμός
sequential analysis	ανάλυση ακολουθίας
seriation	σειροθέτηση
service evaluation	αξιολόγηση υπηρεσιών
set	σύνολο
sex roles	ρόλοι των δύο φύλων
sex role conflict	σύγκρουση σεξουαλικών ρόλων
shaping	σταδιακή διαμόρφωση (συμπεριφοράς)
shock	καταπληξία, σοκ
sign language	νοηματική γλώσσα
significance criterion	επίπεδο σημαντικότητας
significant others	σημαντικοί άλλοι
singular phenomenon	ενικό φαινόμενο
situation	περίσταση, κατάσταση
skewness	ασυμμετρία, λοξότητα
sleeper effect	υπνώττουσα επίδραση
snowball effect	επίδραση / αποτέλεσμα μορφής χιονοστιβάδας
snowballing	τεχνική της χιονοστιβάδας
social activity	κοινωνική δραστηριότητα
social competence	κοινωνική ικανότητα
social desirability effect	επίδραση / αποτέλεσμα του κοινωνικά επιθυμητού
social facilitation	κοινωνική διευκόλυνση
social loafing	κοινωνική αδράνεια
social maturity	κοινωνική αριψότητα
social perception	διαπροσωπική αντίληψη
social relatedness	Ο όρος "κοινωνική αντίληψη" (κατά λέξη μετάφραση) συνήθως εκλαμβάνεται ως "κοινωνική μέριμνα". [Αναστασία Ευκλείδη και Αριστοτέλης Κάντας]
social support	κοινωνική σχέση
socio-cultural variable	κοινωνική στήριξη
sociocybernetics	κοινωνικο-πολιτισμική μεταβλητή
software	κοινωνιοκυβερνητική
specialist degree	λογισμικό
speech act	πτυχίο ειδικότητας
spheres of control	λεκτική πράξη
split-half method	πεδία ελέγχου
splitting	μέθοδος των δύο ημίσεων διχασμός (ψυχαναλυτικός όρος)

[βλ. Χριστοπούλου, Α. (υπό δημοσίευση). Θέματα ψυχαναλυτικής ψυχοθεραπείας με εκπατρισθέντες. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ.]

spurt	εκτίναξη
stability	σταθερότητα
standard	τυπικός
standard multiple regression	τυπική πολλαπλή παλινδρόμηση
State Licensing Board	Πολιτειακό Συμβούλιο Χορήγησης Άδειας Ασκήσεως Επαγγέλματος
statistic, the	το στατιστικό
	Οποιαδήποτε ποσότητα που υπολογίζεται με βάση τα δεδομένα ενός δείγματος. Για παράδειγμα, ο αριθμητικός μέσος όρος ενός δείγματος είναι ένα στατιστικό. [Γρηγόρης Κιοσέογλου]
statistical power	στατιστική ισχύς
statistical test	στατιστική δοκιμασία
status	κοινωνική θέση, κύρος
step by step	βήμα προς βήμα
stepwise	βήμα προς βήμα
stepwise multiple regression analysis	κατά βήμα πολλαπλή ανάλυση παλινδρόμησης
stereotype	στερεότυπο
stimulus	ερέθισμα
strain	εκλυόμενη αντίδραση στο στρες
strange attractor	παράξενος ελκυστής
strength	δύναμη, δυνατότητα (με την έννοια του τι μπορεί να αποδώσει κάποιος ικανοποιητικά σε έναν τομέα δραστηριότητας)
stress	στρες, πίεση
structuralism	δομισμός
structured	δομημένος
structure of social representation	δομή της κοινωνικής αναπαράστασης
subject position	θέση υποκειμένου
subjectification	υποκειμενικοποίηση
subjective position	υποκειμενική θέση
surgency	օρμητικότητα, δυναμισμός
survey	δημοσκόπηση
symbolic interaction	συμβολική αλληλεπίδραση
systematic analysis	συστηματική ανάλυση
T	
target group	ομάδα στόχος
task at hand	συγκεκριμένο πρόβλημα
teaching for thinking	διδασκαλία για σκέψη
test	δοκιμασία, εξέταση, τεστ
test anxiety	άγχος εξετάσεων

test-retest reliability	αξιοπιστία με τη μέθοδο εξέτασης-επανεξέτασης,
test statistic	αξιοπιστία διπλής χορήγησης στατιστικό δοκιμασίας
text	Αναφέρεται στην ποσότητα που υπολογίζεται με βάση
theory of mind	τα δειγματικά δεδομένα και χρησιμεύει στον έλεγχο
tic	της μηδενικής υπόθεσης της στατιστικής δοκιμασίας. [Γρηγόρης Κιοσέογλου]
time sampling	κείμενο
timing	Θεωρία του νου
thought content	μυοσπασμός
to be primed	χρονική δειγματοληψία
top-down approach	κατάλληλη χρονική στιγμή
trait	περιεχόμενο των σκέψεων
trait anxiety	αυτό στο οποίο δινεται προτεραιότητα
transfer	προσέγγιση εκ των άνω προς τα κάτω
transference	γνώρισμα, χαρακτηριστικό προσωπικότητας
threshold	το άγχος ως χαρακτηριστικό προσωπικότητας
triangulation method	μεταβίβαση
triggering	μεταβίβαση
troubled family	κατώφλι, ουδός
two-flow process	μέθοδος τριγωνοποίησης, τριγωνισμός
two-way ANOVA	πυροδότηση
typicality	διαταραγμένη οικογένεια

U

unattended speech/music	ακουστικά ερεθίσματα που το άτομο δεν προσέχει
univariate	μονομεταβλητός
univariate F tests	μονομεταβλητές αναλύσεις
up regulation	αυξορρύθμιση, ρύθμιση προς τα άνω

V

valence	σθένος
validity	εγκυρότητα
validity generalization	γενίκευση εγκυρότητας
variance	διακύμανση
variation	διαφοροποίηση
varimax rotation	ορθογώνια περιστροφή των αξόνων
victim	θύμα
victimisation	θυματοποίηση
vision	εικόνα, όραμα
visually impaired child	παιδί με οπτική ανεπάρκεια
vocabulary spurt	λεξιλογική εκτίναξη

vulnerability	ευαλωτότητα
	W
ways of coping	τρόποι αντιμετώπισης (αγχογόνων καταστάσεων)
weighted least squares method	μεθόδος σταθμισμένων ελαχίστων τετραγώνων
whole language approach	ολική προσέγγιση της γλώσσας
withdrawal syndrome	σύνδρομο στέρησης
within subject	ενδούποκειμενικό, εντός υποκειμένων (στατιστικός όρος)
working memory	εργαζόμενη μνήμη
working self-concept	εργαζόμενη έννοια του εαυτού (κατά το working memory)
worried well	διαμαρτυρόμενοι υγιείς